

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Andrzejewska
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2017 roku w Gliwicach

sprawy H. P. (P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania H. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 17 sierpnia 2016 roku **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że:

a) ustala, iż podstawę obliczenia emerytury ubezpieczonego H. P. stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca lutego 2012 roku bez pomniejszania o kwotę pobranych emerytur,

b) emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę tj. wysokość emerytury wynosi $(127.738,23\text{zł} + 813.902,97\text{zł}) : 191,90 \text{miesiący} = 4.906,94\text{zł}$ (cztery tysiące dziewięćset sześć złotych dziewięćdziesiąt cztery grosze),

c) po waloryzacji emerytura przysługuje w kwocie 5.233,40zł (pięć tysięcy dwieście trzydzieści trzy złote czterdzieści groszy);

2. na mocy art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. nowe żądanie ubezpieczonego o doliczenie składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego od marca 2012 roku przekazuje do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z..

(-) SSO Małgorzata Andrzejewska

VIII U 1851/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...). Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. obliczył ubezpieczonemu wysokość emerytury przyjmując, że podstawę obliczenia świadczenia stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury pomniejszona o kwotę pobranych emerytur; kwota emerytury stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Po korekcie kapitału początkowego na koncie wysokość emerytury została ustalona ((...),23 + (...),97) : 191,9 = 4055,57zł. Po waloryzacji 4331,65zł. W decyzji wskazano, że zgodnie z art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych płatna będzie emerytura obliczona na podstawie art. 53.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od powyższej decyzji zarzucając, że: powszechny wiek emerytalny osiągnął w 2010r. i średnie trwanie życia według tablicy z 2009r. wynosi 160,5 miesiąca; nie przedstawiono mu wyliczeń kapitału początkowego oraz informacji o zgromadzonych środkach na indywidualnym koncie emerytalnym; nieprawidłowe ustalenie łącznej wysokości pobranych wcześniej emerytur i potrącenie wcześniej pobranych emerytur.

W trakcie postępowania ubezpieczony wskazał, w piśmie procesowym z(...) (k-15a.s.), że organ rentowy nie uwzględnił składek na ubezpieczenie społeczne po przejściu na emeryturę i domaga się uwzględnienia tych składek przy obliczeniu emerytury.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podnosząc, że dotychczas wypłacane świadczenie, obliczone na mocy art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które na dzień 1 marca 2012r. wyniosło 4.108,22zł, jest wyższe niż emerytura ustalona na ten dzień zgodnie z art. 26 ustawy w kwocie 4.055,57zł.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony urodził się w dniu (...)

Decyzją z dnia 30 maja 2008r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał mu prawo do wcześniejszej emerytury z art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 8 maja 2008r.

Ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny 65 lat w dniu (...)

Od 1 września 2010r. do 31 lipca 2013r. i od 5 września 2013r. do 30 czerwca 2016 ubezpieczony był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Fabryce (...) S.A. w S..

W dniu (...) w wieku 66 lat i 7 miesięcy, ubezpieczony zgłosił wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Decyzją z dnia 29 marca 2012r. nr Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z tej przyczyny, że ubezpieczony wystąpił o emeryturę przez 1 stycznia 2009r.

Decyzją z dnia 30 marca 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 1 marca 2012r. Wysokość świadczenia ustalono w kwocie 4.108,22zł.

Po waloryzacji od (...) (i po doliczeniu stażu pracy) świadczenie to wyniosło 4.697,53zł.

W dniu(...) ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie emerytury kapitałowej.

Decyzją z dnia 20 maja 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. obliczył dla ubezpieczonego emeryturę w oparciu o art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Emeryturę obliczono przyjmując, że: podstawę obliczenia świadczenia stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury pomniejszona o kwotę pobranych emerytur; kwota emerytury stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

Przyjęto:

-kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 127.738,23zł

-kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 737.245,32zł

-kwotę pobranych emerytur 163.377,02zł

-średnie dalsze trwanie życia 919,90 miesięcy.

Wysokość emerytury wyliczono: $(127.738,23 + 737.245,32 - 163.377,02) : 919,90 = 3.656,10zł$. Po waloryzacji od 1 marca 2016r. – 3.908,52zł.

W decyzji wskazano, że zgodnie z art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych płatna będzie emerytura obliczona na podstawie art. 53.

Decyzją z dnia 17 sierpnia 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. obliczył ubezpieczonemu wysokość emerytury przyjmując, że podstawę obliczenia świadczenia stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury pomniejszona o kwotę pobranych emerytur; kwota emerytury stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Po korekcie kapitału początkowego na koncie wysokość emerytury została ustalona $((...),23 + (...),97) : 919,9 = 4055,57zł$. Po waloryzacji 4331,65zł. W decyzji wskazano, że zgodnie z art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych płatna będzie emerytura obliczona na podstawie art. 53.

W związku z błędem pisarskim w powyższej decyzji kolejną decyzją z dnia 17 listopada 2016r. poprawiono obliczenia przyjmując: że podstawę obliczenia świadczenia stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury pomniejszona o kwotę pobranych emerytur; kwota emerytury stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

Przyjęto:

-kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 127.738,23zł

-kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 813.902,97zł

-kwotę pobranych emerytur 163.377,02zł

-średnie dalsze trwanie życia 919,90 miesięcy.

Po korekcie kapitału początkowego ustalono wysokość emerytury: $(127.738,23 + 813.902,97zł - 163.377,02) : 919,90 = 4.055,57zł$. Po waloryzacji od 1 marca 2016r. – 4.331,65zł.

W decyzji wskazano, że zgodnie z art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych płatna będzie emerytura obliczona na podstawie art. 53.

Ubezpieczony nie kwestionował kwoty składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji – 127.738,23zł oraz kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego – 813.902,97zł

Emerytura obliczona na dzień 1 marca 2012r. stosownie do treści art. 26 w zw. z art. 55 powinna zostać obliczona przy przyjęciu kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca lutego 2012r.; kwota emerytury stanowić powinna równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

Do wyliczenia świadczenia należy przyjąć:

- kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 127.738,23zł
- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 813.902,97zł
- średnie dalsze trwanie życia 919,90 miesięcy.

Wysokość emerytury powinna wynosić: $(127.738,23 + 813.902,97zł) : 919,90 = 4.906,94zł$. Po waloryzacji od 1 marca 2016r. – 5.233,40zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego oraz pisma organu rentowego z 23 listopada 2016r. jako okoliczności bezsporne, bo jednoznacznie wynikające z tych dowodów i nie kwestionowane przez strony.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.t.j. z 2016r. poz. 887 z późn.zm.)

1. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.
2. Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach.
3. Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach.
4. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2.
5. Tablice, o których mowa w ust. 4 są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego, z uwzględnieniem ust. 6.
6. Jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego, do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 stosuje się tablice trwania życia obowiązujące w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3.

Stosownie natomiast do treści art. 55 ustawy ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Na wstępie rozważań wypada wskazać, że przyznanie prawa do emerytury w obniżonym wieku, na podstawie art. 29 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.t.j. z 2016r. poz. 887 z późn.zm.) nie stanowi przeszkody do przeliczenia świadczenia emerytalnego - przyznanego następnie tej samej osobie w związku z osiągnięciem przez nią powszechnego wieku emerytalnego - na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej. Wątpliwości interpretacyjne w tym zakresie wyjaśniła uchwała Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013r. II UZP 4/13, MP (...). Powyższe stanowisko, utrwalone w kolejnych orzeczeniach Sądu Najwyższego z dnia: 19 marca 2014r., I UK 345/13, (...); 18 września 2014r., I UK 27/14, Legalis nr 1092035; 4 września 2013r., II UK 23/13, Legalis nr 736945 - Sąd Okręgowy w pełni podziela. Sąd zgadza się też z argumentacją przedstawioną w uzasadnieniu powołanej uchwały Sądu Najwyższego sygn. II UZP 4/13, w szczególności zaś z tym, że skoro dopuszczalne jest kilkakrotne przechodzenie na emeryturę, niezbędne byłoby zaznaczenie w art. 55 ustawy emerytalnej, iż wyliczenie emerytury na podstawie tego przepisu możliwe byłoby tylko wówczas, gdyby był to pierwszy wniosek o emeryturę (łączy się z nabyciem statusu emeryta). Brak takiego zaznaczenia, wyklucza wnioskowanie, iż w przepisie art. 55 chodzi o wniosek o emeryturę złożony po raz pierwszy. Akceptując stanowisko, że nie jest kwestionowana w orzecznictwie możliwość kilkakrotnego uzyskiwania prawa do emerytury, zastrzec jednak trzeba, iż ma to miejsce tylko wówczas, gdy każdorazowo inne przesłanki będą decydowały o ziszczeniu się ryzyka emerytalnego.

Sąd również podziela pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 listopada 2013r., II UK 143/13, Legalis nr 745629, że organ rentowy jest zobowiązany obliczyć emeryturę ubezpieczonemu, urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949r., spełniającemu warunki z art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury wystąpił po dniu 31 grudnia 2008r. zarówno według dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 tej ustawy), jak i według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy), a następnie przyznać emeryturę w wyższej wysokości (art. 55 w związku z art. 100 ust. 1 tej ustawy). Emeryt pobierający emeryturę przyznaną i obliczoną na podstawie dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 ustawy), nie może być pozbawiony prawa do ustalenia emerytury korzystniejszej w wyższej wysokości obliczonej według nowych zasad na podstawie art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy, jeżeli spełniając warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz z wnioskiem o przyznanie emerytury na podstawie art. 27 ustawy wystąpił po raz pierwszy po 31 grudnia 2008r. (art. 55). Skorzystanie z prawnej możliwości obliczenia wyższej wysokości emerytury nie wymaga od uprawnionego wskazania „korzystniejszej” metody obliczenia przysługującej mu emerytury w wyższej wysokości (od ustalonej na podstawie dotychczasowych zasad) ani nie pozostaje do uznania dla organu rentowego.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 4 września 2013r., II UK 23/13, OSNP 2014/6/85 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że ustalenie i wyliczenie przez organ emerytury "w najkorzystniejszym wariantcie" prawomocną decyzją emerytalną, której osoba uprawniona nie zaskarżyła do sądu ubezpieczeń społecznych, nie może prowadzić do definitywnej, dożywotniej "utrąty" prawa do ponownego zweryfikowania wysokości należnego świadczenia emerytalnego w wysokości zgodnej z bezwzględnie obowiązującym przepisami prawa ubezpieczeń społecznych i zasadą przysługiwania najkorzystniejszego świadczenia, którym - co do zasady - jest emerytura ustalona i wyliczona w jej najwyższej wysokości. Emeryt pobierający emeryturę przyznaną i obliczoną niezgodnie z wnioskiem emerytalnym (wadliwie) na podstawie dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 ustawy o emeryturach i rentach) nie traci prawa do ustalenia korzystniejszej wysokości emerytury "kapitałowej" (art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy), jeżeli kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz gdy z wnioskiem o przyznanie tej emerytury wystąpił po dniu 31 grudnia 2008r. Z motywów tego orzeczenia wynika, że także emeryt, który po ustaleniu i pobraniu emerytury był osobą czynną zawodowo i z tego tytułu kontynuował obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe, zachował status ubezpieczonego spełniającego warunki do uzyskania najkorzystniejszego wymiaru należnego mu świadczenia

emerytalnego, w tym do jego obliczenia metodą "kapitałową", jeżeli emerytura obliczona według nowych zasad na podstawie art. 26, jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej, o ile spełnił warunki wymagane w art. 55 tej ustawy, w tym złożył wniosek emerytalny po dniu 31 grudnia 2008r.

Z dniem 1 maja 2015r., do ustawy emerytalnej został dodany art. 55a - z mocy art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 marca 2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r., poz. 552).

Zgodnie z jego treścią:

1. Przepis art. 55 stosuje się również do ubezpieczonego, który miał ustalone prawo do emerytury przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, o której mowa w art. 27.

2. Jeżeli ubezpieczony pobrał emeryturę, do której miał ustalone prawo przed ustaleniem prawa do emerytury z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego, określonego w art. 27 ust. 2 i 3, podstawę obliczenia emerytury zgodnie z art. 26 pomniejsza się o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

3. Prawo do emerytury ustalone przed osiągnięciem wieku emerytalnego, określonego w art. 27 ust. 2 i 3, ustaje z dniem, od którego została przyznana emerytura na podstawie art. 27, obliczona zgodnie z art. 26.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 czerwca 2015r., III AUa 1765/14, Legalis nr 1325851 przeanalizował skutki wprowadzonej zmiany przepisów wyjaśniając, że w uzasadnieniu projektu ustawy zmieniającej wskazano argumentację przemawiającą za ustanowieniem art. 55 oraz dodaniem art. 55a: "Wprowadzono taką możliwość dla osób urodzonych przed 1949r., aby zachęcić je do rezygnacji ze zgłoszenia wniosku o wcześniejszą emeryturę oraz do opóźnienia przejścia na emeryturę z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego. Propozycja dodania art. 55a wynika z faktu, iż obecnie przepis art. 55 ustawy nie ma zastosowania do ubezpieczonego urodzonego przed 1949r., który przed osiągnięciem wieku emerytalnego, miał ustalone prawo do wcześniejszej emerytury i pobierał to świadczenie". Zestawienie treści art. 55a z uzasadnieniem projektu ustawy zmieniającej wskazywałoby na stanowisko projektodawcy, że art. 55 ustawy emerytalnej, przed 1 maja 2015r., nie stosowało się do ubezpieczonego, który miał ustalone prawo do emerytury przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, o której mowa w art. 27 i pobierał świadczenie. W istocie jednak, wobec jednoznacznej wykładni art. 55 ustawy emerytalnej przyjętej w orzecznictwie sądowym, uznać należało, że dodanie art. 55a zmierzało do zmiany regulacji prawnej, której normatywny sens wyznaczony został przez te orzecznictwo. W doktrynie przyjmuje się, że po zakończeniu procesu legislacyjnego tekst ustawy przestaje być kontrolowany przez prawodawcę, a jego realizację przekazuje się autonomicznemu dyskursowi stosowania prawa. Najistotniejszą instytucjonalizacją dyskursu są niezawisłe sądy, które mają "władzę nad znaczeniami terminów" zawartych w tekstach prawnych (Tomasz Grzybowski, Wpływ zmian prawa na jego wykładnię, Wolters Kluwer S.A., Warszawa 2013, str.64). Stanowisko projektodawcy i ustawodawcy, które wynika z treści art. 55a i uzasadnienia projektu ustawy zmieniającej prowadziłyby do uznania, że ugruntowana w orzecznictwie wykładnia była błędna, ponieważ dokonując prawotwórczej zmiany tekstu prawnego, ustawodawca ją zakwestionował. Wypowiedziany został pogląd, że "Nie sposób (...) zakładać wadliwości zgodnej orzeczniczej wykładni tekstu prawnego sprzed nowelizacji, a zbieżnej z treścią przepisów po zmianie, bo to godziłoby w pewność prawa" (op. cit., str.181). Argument dotyczący pewności prawa, w ocenie Sądu Apelacyjnego jest przekonujący. Zmiana zgodnej orzeczniczej interpretacji prawa pod wpływem nowelizacji, która weszła w życie od 1 maja 2015r., prowadziłyby w praktyce do zmiany prawa z mocą wsteczną. Wobec istnienia zgodnej wykładni, rzeczywisty skutek nowelizacji (dodania art. 55a), w zakresie art. 55 ustawy emerytalnej, jest zmianą normatywną, a nie jedynie zmianą dotyczącą interpretacji tekstu prawnego. Z treści przepisów ustawy zmieniającej, ani ogólnych zasad prawa międzyczasowego (lex retro non agit) nie wynika natomiast wsteczne działanie dokonanej zmiany."

Powyższe stanowisko zaaprobował również Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 15 grudnia 2015r., III AUa 673/15, Legalis nr 1398721 oraz Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 19 maja 2016r., III AUa 1006/15, Legalis nr 1472419. Podobnie Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 7 kwietnia 2016r., III AUa 153/16, Legalis nr 1456697 uznał, że emerytura ubezpieczonego winna być przeliczona w oparciu o art. 26 przy zastosowaniu art. 55

ustawy o emerytalnej, ale bez zasad wynikających z wprowadzonego dopiero później, tj. po dniu 30 kwietnia 2015r., art. 55a.

Ubezpieczony wniosek o emeryturę z powszechnego wieku emerytalnego złożył w dniu(...). i brak przepisów przejściowych noweli z dnia 5 marca 2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pozwala na zastosowanie ogólnych reguł nakazujących stosowanie nowych zasad obliczania emerytury dopiero od dnia wejścia ich w życie na przyszłość.

Wskazać też należy, że również przepis art. 25 ust. 1b (nie dotyczący co prawda wprost sytuacji ubezpieczonego, który emerytury wcześniej nie miał przyznanej na podstawie artykułów wymienionych w tym przepisie) został wprowadzony do ustawy emerytalnej od dnia 1 stycznia 2013r. na podstawie ustawy z dnia 11 maja 2012r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2012r. poz. 637). Do dnia 1 stycznia 2013r., zgodnie z art. 25 ust. 1, podstawę obliczenia emerytury stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego. Przy obliczaniu wysokości świadczenia nie dokonywano wówczas żadnych potrąceń.

Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego zasada niedziałania prawa wstecz oznacza zakaz stanowienia norm prawnych nakazujących stosowanie nowo ustanowionych przepisów do zdarzeń, które miały miejsce przed ich wejściem w życie. Naruszenie tej zasady jest związane z naruszeniem zasady ochrony praw nabytych (tak np. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 2 kwietnia 2007r., SK 19/06, OTK ZU nr 4/ (...), poz. 37; wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2008r., K 33/06, OTK-A 2008/6/106, Dz.U.2008/131/837). Trybunał zwracał w nich uwagę, że decydujący jest moment powstania prawa podmiotowego, które powstaje po łącznym spełnieniu ustawowo określonych warunków.

Ubezpieczony składając w już w marcu 2012r. wniosek o emeryturę spełnił wszystkie przesłanki z art. 55 ustawy emerytalnej uprawniające do przeliczenia wysokości emerytury zgodnie z art. 26 tej ustawy. Ubezpieczony urodził się przed (...). Wszystkie warunki niezbędne do nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 27 ustawy emerytalnej ubezpieczony spełnił w dniu (...), a następnie kontynuował ubezpieczenie emerytalne i rentowe i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008r. Ponadto świadczenie obliczone stosownie do treści art. 26 w zw. z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 4.906,94zł jest wyższe niż emerytura z art. 27 ustawy w kwocie 4.108,94zł.

Wskazać w tym miejscu należy, że porównanie wysokości emerytury obliczonej z art. 53 i art. 26 następuje na datę złożenia wniosku o emeryturę z powszechnego wieku emerytalnego tj. w przypadku ubezpieczonego na dzień 1 marca 2012r. Wyliczenie emerytury na podstawie wskazanych artykułów 26 i 53 następuje na podstawie obowiązującego wówczas stanu prawnego.

Zgodnie z Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 25 marca 2010r. (M.P. z 2010r., Nr 19, poz. 194) średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 66 lat i 7 miesięcy wynosiło – 191,9 miesięcy.

Zgodnie z Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 24 marca 2011r. (M.P. z 2011r., Nr 25, poz. 272) średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 66 lat i 7 miesięcy wynosiło – 195,5 miesięcy.

Zatem dla ubezpieczonego korzystniejsze, stosownie do treści art. 26 ust. 2 ustawy emerytalnej, było przyjęcie tablic trwania życia w dniu kiedy osiągnął on wiek emerytalny tj. 7 sierpnia 2010r.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że:

- ustalił, iż podstawę obliczenia emerytury ubezpieczonego stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca lutego 2012r. bez pomniejszania o kwotę pobranych emerytur

- emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę tj. wysokość emerytury wynosi $(127.738,23 + 813.902,97zł) : 191,90 = 4.906,94zł$

-po waloryzacji od (...) emerytura przysługuje w kwocie 5.233,40zł.

W trakcie postępowania sądowego ubezpieczony zgłosił nowe żądanie dotyczące doliczenia składek zaewidencjonowanych na jego koncie od marca 2012r. Takie żądanie dotychczas nie zostało rozpoznane przez organ rentowy. W związku z tym na mocy art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. Sąd przekazał to żądanie do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z..

(-) SSO Małgorzata Andrzejewska